

You have downloaded a document from

The Central and Eastern European Online Library

The joined archive of hundreds of Central-, East- and South-East-European publishers, research institutes, and various content providers

Source: Przegląd Zachodni

Western Review

Location: Poland

Author(s): Adam Kirpsza

Title: Koordynatorzy grup politycznych w Parlamencie Europejskim
Party group coordinators in the European Parliament

Issue: 01/2015

Citation style: Adam Kirpsza. "Koordynatorzy grup politycznych w Parlamencie Europejskim". Przegląd Zachodni 01:103-123.

<https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=289099>

ADAM KIRPSZA
Kraków

KOORDYNATORZY GRUP POLITYCZNYCH W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM

W Parlamencie Europejskim (PE) można wyróżnić wiele kluczowych stanowisk decyzyjnych: sprawozdawców, członków Prezydium PE czy przewodniczących komisji. Spośród nich na szczególne wyróżnienie zasługują koordynatorzy grup politycznych. To niewielkie grono deputowanych decyduje, którzy posłowie i z jakich frakcji będą sprawozdawcami, sprawozdawcami posiłkowymi, członkami Prezydium PE czy przewodniczącymi komisji. To oni dostarczają deputowanym instrukcje do głosowania, mobilizują ich do aktywności i dbają o dyscyplinę we własnej grupie politycznej, są ogniwem łączącym komisje, frakcje i delegacje narodowe, zapewniając płynne podejmowanie decyzji w Parlamencie. Wreszcie to oni wpływają na przebieg i wyniki negocjacji legislacyjnych z Radą, wypracowując niekiedy porozumienia i kompromisowe poprawki.

Choć koordynatorzy grup politycznych odgrywają istotną rolę w PE, to zaskakujące jest nieduże zainteresowanie ich pozycją ze strony badaczy Unii Europejskiej. W literaturze można spotkać wyłącznie studia poświęcone pozycji koordynatorów w PE¹, przeglądające wyniki ich selekcji w kolejnych kadencjach² oraz analizujące ich wpływ na dystrybucję sprawozdań³. Brakuje natomiast opracowań empirycznych, wyjaśniających, jakie czynniki powodują, że dany poseł zostaje wybrany na tę funk-

---

¹ R. Corbett, F. Jacobs, M. Shackleton, *The European Parliament*, London 2005; C. Neuhold, *The 'legislative backbone' keeping the institution upright? The role of European Parliament Committees in the EU policy-making process*, „European Integration Online Papers” 2001, no. 5, s. 1-27; R. Whitaker, *Party control in a committee-based legislature? The case of the European Parliament*, „Journal of Legislative Studies” 2001, vol. 7, no. 4, s. 63-88.

² G. Benedetto, *Consensus and the Proportionality of Office Distribution in the European Parliament, 1994-2007*, paper prepared for the tenth EUSA Biennial International Conference, Montréal, Québec, 17-19 May 2007, s. 27; A. Kirpsza, *Duch d'Hondta w Strasburgu. Zasada proporcjonalnej dystrybucji stanowisk w Parlamencie Europejskim*, „Przeгляд Politologiczny” 2011, nr 3, s. 161-163; M. Kaeding, L. Obholzer, *Pulling the Strings: Party Group Coordinators in the European Parliament*, „EIPASCOPE” 2012, no. 1, s. 13-18.

³ N. Yordanova, *Inter-institutional Rules and Division of Power in the European Parliament: Allocation of Consultation and Co-decision Reports*, „West European Politics” 2011, vol. 34, no. 1, s. 97-121; A. Yoshinaka, G. McElroy, S. Bowler, *The Appointment of Rapporteurs in the European Parliament*, „Legislative Studies Quarterly” 2010, vol. 35, no. 4, s. 457-486.

cję⁴. Artykuł ma za zadanie wypełnić tę lukę. Został podzielony na cztery części. W pierwszej omówiono status i kompetencje koordynatorów grup politycznych w PE. W części drugiej postawiono hipotezy przewidujące wpływ określonych czynników na uzyskiwanie przez posłów funkcji koordynatorów. W części trzeciej zweryfikowano powyższe twierdzenia za pomocą metody ilościowej – regresji logistycznej. Uzyskane wyniki podsumowano w konkluzjach.

STATUS KOORDYNATORA GRUPY POLITYCZNEJ W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM

Podstawą prawną funkcjonowania koordynatorów jest niedawno⁵ ustanowiony art. 205 Regulaminu PE⁶. Jego ustęp 1 stanowi, że „grupy polityczne mogą mianować jednego ze swych członków koordynatorem”. W praktyce oznacza to, że na początku oraz w połowie (po 2,5 roku) kadencji PE każda frakcja mianuje we wszystkich komisjach parlamentarnych po jednym koordynatorze spośród swoich posłów należących do danej komisji⁷. Zdarzają się również przypadki, gdy grupy polityczne powołują w określonej komisji kilku koordynatorów lub zastępców, co wynika z żarliwej rywalizacji wielu deputowanych o tę funkcję⁸. Ustęp drugi analizowanego przepisu omawia z kolei kompetencje tych osób:

„W stosownych przypadkach koordynatorzy komisji są wzywani przez przewodniczącego komisji do przygotowania decyzji, które mają być podjęte przez komisję, w szczególności decyzji dotyczących procedury i mianowania sprawozdawców. Komisja może przekazać koordynatorom uprawnienia do podejmowania niektórych decyzji, z wyjątkiem decyzji dotyczących przyjęcia sprawozdań, opinii lub poprawek. Wiceprzewodniczący mogą zostać zaproszeni do udziału w roli doradców w posiedzeniach koordynatorów komisji”.

W tym samym ustępie można również znaleźć główną zasadę, jaką powinni kierować się koordynatorzy w trakcie wspólnego podejmowania decyzji:

⁴ Wyjątkiem jest: L. Obholzer, M. Kaeding, *Representatives of whom? Party group coordinators in the European Parliament*, http://www.lse.ac.uk/europeanInstitute/pdfs/Obholzer_EILS.pdf.

⁵ Przepis ten został wprowadzony do Regulaminu dopiero w 2009 r. Do tego momentu koordynatorzy pełnili swoje funkcje w sposób nieformalny. Zob. *Decyzja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie ogólnego przeglądu Regulaminu Parlamentu Europejskiego*, P6_TA(2009)0359, procedura legislacyjna nr 2007/2124(REG), Strasburg, 6 maja 2009 r.

⁶ *Regulamin Parlamentu Europejskiego*, ósma kadencja, lipiec 2014 r., <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+RULES-EP+20140701+0+DOC+PDF+V0//PL&language=PL>.

⁷ Według Christine Neuhold, w większości grup politycznych koordynatorów wybierają członkowie danej komisji, a nie kierownictwo frakcji. Zob. C. Neuhold, *op.cit.*, s. 8.

⁸ Na przykład w pierwszej połowie siódmej kadencji PE (2009-2012) frakcja Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańskich Demokratów) miała w Komisji ds. Zagranicznych (AFET) dwóch głównych koordynatorów (Jose Salafranca oraz Elmara Broka) oraz jednego zastępcę (wicekoordynatora, Cristiana Dan Preda). Ogółem, w danym okresie EPP miało współkoordynatorów w 5 komisjach (na 22), a zastępców w 20 komisjach. Natomiast w grupie Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów (S&D) nie było żadnego przypadku współkoordynowania lub ustanowienia zastępcy.

„Koordynatorzy dążą do osiągnięcia konsensusu. Jeżeli nie można osiągnąć konsensusu podejmują decyzję jedynie większością głosów wyraźnie reprezentującą zdecydowaną większość komisji uwzględniając wielkość poszczególnych grup politycznych”.

Powyższy przepis nie oddaje jednak pełnego obrazu działalności koordynatorów. Generalnie rzecz ujmując, ich uprawnienia i zadania można podzielić na dwie kategorie⁹. Pierwsza jest związana z działalnością między grupami politycznymi. Koordynatorzy ustalają wspólnie, która frakcja otrzyma sprawozdanie, a więc będzie miała prawo do mianowania swojego posła sprawozdawcą danego projektu. Jest to jedna z głównych funkcji legislacyjnych w Parlamencie, gdyż pełniący ją deputowany przygotowuje wstępne stanowisko tej instytucji w sprawie projektu, jako pierwszy proponuje poprawki, buduje konsensus między grupami politycznymi, zdobywa ekspertyzy i negocjuje porozumienie z Radą i Komisją¹⁰. Proces selekcji sprawozdawców odbywa się, co do zasady, w ramach specyficznego systemu aukcyjnego¹¹. Koordynatorzy grup politycznych licytują się o dane sprawozdanie wykorzystując punkty przyznane reprezentowanym przez nich frakcjom. Im więcej posłów posiada określona grupa polityczna w danej komisji, tym większą liczbą punktów dysponuje. Koordynator, który zaproponuje najwięcej punktów za dany projekt legislacyjny, otrzymuje prawo do mianowania sprawozdawcy z własnej frakcji. W ramach omawianej kategorii kompetencji koordynatorzy określają również agendę posiedzeń komisji i plenarnych oraz zajmują się codziennym podejmowaniem decyzji w Parlamencie¹². W trakcie nieformalnych, wspólnych spotkań mogą także harmonizować stanowiska frakcji oraz osiągać wstępne kompromisy w sprawie poprawek czy projektów¹³. Koordynatorzy mają również pewien wpływ na przebieg i wynik negocjacji międzyinstytucjonalnych. W ostatnich latach regularnie uczestniczą w trilogach, czyli poufnych

⁹ Na podstawie L. Obholzer, M. Kaeding, *op.cit.*, s. 6-7.

¹⁰ D. Finke, *Proposal Stage Coalition-building in the European Parliament*, „European Union Politics” 2012, vol. 13, no. 4, s. 491-492; G. Benedetto, *Rapporteurs as Legislative Entrepreneurs: The Dynamics of the Codecision Procedure in Europe's Parliament*, „Journal of European Public Policy” 2005, vol. 12, no. 1, s. 67-88; V. Mamadouh, T. Raunio, *The Committee System: Powers, Appointments and Report Allocation*, „Journal of Common Market Studies” 2003, vol. 41, no. 2, s. 334, 342; R. Costello, R. Thomson, *The Policy Impact of Leadership in Committees: Rapporteurs' Influence on the European Parliament's Opinions*, „European Union Politics” 2010, vol. 11, no. 2, s. 220-224; A. Yoshinaka, G. McElroy S. Bowler, *op.cit.*, s. 461-464.

¹¹ R. Corbett, F. Jacobs, M. Shackleton, *op.cit.*, s. 134; V. Mamadouh, T. Raunio, *op.cit.*, s. 342-343. Istnieją jednak wyjątki od tej reguły, np. w przypadku pięciu projektów stanowiących europejski pakiet klimatyczny z 2007-2008 r. komisja ENVI przyznała po jednym sprawozdaniu dla każdej z największych frakcji, to jest EPP-ED, PES, ALDE i G/EFA. Zob. C. Burns, *Consensus and compromise become ordinary – but at what cost? A critical analysis of the impact of the changing norms of codecision upon European Parliament committees*, „Journal of European Public Policy” 2013, vol. 20, no. 7, s. 995. Poza tym, niektóre komisje stosują odmienne, własne systemy dystrybucji sprawozdań. Zob. D. Judge, D. Earnshaw, *The European Parliament*, New York 2008, s. 177.

¹² C. Neuhold, *op.cit.*, s. 8.

¹³ R. Corbett, F. Jacobs, M. Shackleton, *op.cit.*, s. 117, 151; P. Settembri, C. Neuhold, *Achieving Consensus Through Committees: Does the European Parliament Manage?*, „Journal of Common Market Studies” 2009, vol. 47, no. 1, s. 145.

spotkaniach reprezentantów Parlamentu, Rady i Komisji, na których osiągnane są nieformalne kompromisy legislacyjne, uchwalane potem na posiedzeniach plenarnych dwóch pierwszych instytucji¹⁴. Biorą też udział w podejmowaniu decyzji, kiedy do nich przystąpić, czy osiągać w ich ramach wczesne porozumienie w pierwszym czytaniu¹⁵ oraz czy zaakceptować wypracowany kompromis¹⁶. O newralgicznej roli koordynatorów świadczy także fakt, że w świetle badań empirycznych to oni, a nie przewodniczący czy zwykli członkowie komisji, są przedmiotem szczególnego oddziaływania lobbystów¹⁷.

Druga grupa uprawnień jest powiązana z działalnością wewnątrz grup politycznych. Po zdobyciu sprawozdania w wyniku aukcji koordynatorzy samodzielnie decydują, którzy posłowie z ich frakcji będą sprawozdawcami głównymi (*rapporteur*), posiłkowymi (*shadow rapporteur*)¹⁸ lub opiniodawczymi (*draftsmen*)¹⁹ projektów ustawodawczych i nieustawodawczych. W Parlamencie nie ma żadnych reguł rządzących selekcją tych stanowisk. W rezultacie koordynatorzy dysponują pełną swobodą w tym zakresie i rozdzielają je według własnych interesów lub w sposób strategiczny²⁰. Ich rolą jest również zbudowanie konsensusu pomiędzy posłami danej grupy w komisji parlamentarnej²¹. Jest to zadanie szczególnie trudne, ponieważ członkami komisji są przeważnie deputowani należący do kilku lub kilkunastu delegacji narodowych, których preferencje są niekiedy bardzo konfliktowe. Koordynatorzy ustalają także listę mówców i czas przemówień w trakcie sesji plenarnej²², dbają o wysoką frekwencję w komisji i na plenum, zapewniają spójność w czasie głosowań czy dostarczają swoim posłom instrukcje do głosowania²³. W sytuacji, gdy jakiś deputowany

---

¹⁴ H. Farrell, A. Héritier, *Interorganizational Negotiation and Intraorganizational Power in Shared Decision Making: Early Agreements Under Codecision and Their Impact on the European Parliament and Council*, „Comparative Political Studies” 2004, vol. 37, no. 10, s. 1197.

¹⁵ A. Kirpsza, *Analiza zjawiska wczesnych nieformalnych porozumień legislacyjnych w zwykłej procedurze ustawodawczej*, „Studia Europejskie” 2013, nr 4, s. 101-132.

¹⁶ L. Obholzer, M. Kaeding, *op. cit.*, s. 8; pkt 6 *Kodeksu postępowania w negocjacjach w kontekście zwykłej procedury ustawodawczej*, [w:] *Regulamin PE*.

¹⁷ D. Marshall, *Who to lobby and when: Institutional determinants of interest group strategies in European Parliament committees*, „European Union Politics” 2010, vol. 11, no. 4, s. 570.

¹⁸ Sprawozdawcy posiłkowi, zwani również sprawozdawcami-cieniami, są powoływani przez frakcje, które nie otrzymały sprawozdania, w celu kontrolowania prac sprawozdawcy głównego. Zgodnie z art. 70 ust. 3 Regulaminu PE, sprawozdawcy posiłkowi uczestniczą w trilogach. Szerzej w: D. Judge, D. Earnshaw, *‘Relais actors’ and co-decision first reading agreements in the European Parliament: the case of the advanced therapies regulation*, „Journal of European Public Policy” 2010, vol. 18, no. 1, s. 53-71.

¹⁹ Sprawozdawcy opiniodawczy przygotowują projekt opinii do sprawozdania w imieniu komisji opiniodawczej. Zob. art. 53 Regulaminu PE.

²⁰ N. Yordanova, *op.cit.*, s. 101.

²¹ C. Neuhold, *op.cit.*, s. 11; P. Settembri, C. Neuhold, *op.cit.*, s. 141-142.

²² J. Slapin, S.-O. Proksch, *Look who’s talking: Parliamentary debate in the European Union*, „European Union Politics” 2010, vol. 11, no. 3, s. 343.

²³ C. Neuhold, *op.cit.*, s. 8.

nie może uczestniczyć w posiedzeniu komisji, mianują innego zastępcą (*substitute*)²⁴. Odgrywają również rolę porównywalną do brytyjskich *whips*, dbając o dyscyplinę oraz nagradzając i stosując różne sankcje posłów swojej frakcji²⁵.

HIPOTEZY

Jakie warunki muszą spełnić posłowie PE, aby uzyskać funkcję koordynatora, jakie kompetencje lub formy aktywności deputowanych zwiększają ich szansę na otrzymanie tego stanowiska? W celu odpowiedzi na to pytanie sformułowano kilka hipotez, które następnie zweryfikowano empirycznie.

Pierwszym czynnikiem, który powinien pozytywnie wpływać na uzyskanie funkcji koordynatora, jest doświadczenie. Parlamentarzysta, który pełnił mandat deputowanego do PE w poprzednich kadencjach, posiada w porównaniu z posłem nowicjuszem bogatszą wiedzę o funkcjonowaniu Parlamentu i własnej grupy politycznej, szersze znajomości z decydentami, większe zdolności negocjowania kompromisów oraz autorytet i zaufanie wśród członków komisji. Powyższe kompetencje są szczególnie pożądane na stanowisku koordynatora, ponieważ dzięki nim jest on w stanie przekonywać deputowanych do poparcia stanowiska frakcji, budować konsensus między delegacjami narodowymi czy torpedować ewentualne konflikty i rywalizacje o stanowiska (np. sprawozdawcy). Dlatego:

H1: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest bardziej prawdopodobne, jeżeli poseł ma doświadczenie w pracy parlamentarnej.

Koordynatorami powinni być również wybierani posłowie, którzy są ekspertami w dziedzinie właściwości komisji PE, do której należą. Taka hipoteza wynika z teorii informacyjnej organizacji legislacyjnej Keitha Krehbiela²⁶. Zakłada ona, że parlamenty pozbawione rządu lub większości rządzącej mają ograniczone zasoby informacyjne, przez co podejmowanie w nich decyzji odbywa się w warunkach dużej niepewności. Aby ją zredukować, legislatury mianują na kluczowe stanowiska posłów, którzy są ekspertami w danej dziedzinie albo potrafią ze względu na posiadane wykształcenie wyspecjalizować się w krótkim czasie i niskimi kosztami. Powyższa teoria może być zastosowana do PE, ponieważ jest on legislaturą bez rządu i frakcji posiadającej bezwzględną większość. Grupy polityczne powinny zatem mianować na kluczowe stanowiska, a więc również na koordynatorów, posłów, którzy są specjalistami w dziedzinie właściwości danej komisji PE. Dzięki temu mogą zminimalizować niepewność decyzyjną, skumulować wiedzę ekspercką o danym projekcie oraz zredukować przewagę informacyjną Rady i Komisji w negocjacjach legislacyjnych. Stąd:

²⁴ R. Corbett, F. Jacobs, M. Shackleton, *op.cit.*, s. 151.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ K. Krehbiel, *Information and Legislative Organization*, Ann Arbor 1991; T. Gilligan, K. Krehbiel, *Organization of Informative Committees by a Rational Legislature*, „American Journal of Political Science” 1990, vol. 34, no. 2, s. 531-564.

H2: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest bardziej prawdopodobne, jeżeli poseł jest ekspertem w jakiejś dziedzinie.

Obok koncepcji informacyjnej w literaturze poświęconej funkcjonowaniu parlamentów można również spotkać teorię partyjnej organizacji legislacyjnej autorstwa Gary'ego Coxa i Mathew McCubbinsa²⁷. Zakłada ona, że partie polityczne wykorzystują stanowiska jako nagrody i kary, za pomocą których zapewniają dyscyplinę i kształtują zachowania swoich członków. Inaczej mówiąc, nagradzają kluczowymi funkcjami posłów, którzy zachowują się zgodnie z linią partyjną, natomiast deputowanych postępujących niewłaściwie karzą brakiem nominacji. Ten mechanizm powinien być również stosowany przez grupy polityczne w PE przy selekcji koordynatorów.

Można wyróżnić trzy modele zachowania posłów, które według teorii partyjnej powinny być nagradzane tym stanowiskiem. Pierwszym jest lojalność w głosowaniach. Frakcje powinny wybierać na koordynatorów posłów, którzy najczęściej głosują zgodnie ze stanowiskiem swojej grupy politycznej. Należy podkreślić, że deputowani PE działają pod nadzorem dwóch pryncypałów: grupy narodowej i politycznej²⁸. Według badań, w głosowaniach są oni jednak bardziej lojalni wobec własnych delegacji narodowych niż frakcji²⁹. Wynika to z faktu, że wybory do PE są przeważnie oparte na silnie upartyjnionych listach krajowych. Posłowie liczą zatem, że w zamian za lojalność wobec grupy narodowej w PE uzyskają w przyszłości wysokie miejsce na liście wyborczej, skutkujące reelekcją. W tym kontekście deputowani, którzy częściej niż inni popierają w głosowaniach stanowisko swojej frakcji kolidujące z punktem widzenia ich delegacji, powinni być częściej nagradzani funkcją koordynatora, gdyż przedkładają interes grupy politycznej nad preferencje własnej partii narodowej. Dlatego:

H3: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest bardziej prawdopodobne, jeżeli poseł jest lojalny wobec frakcji w czasie głosowań.

Drugim zachowaniem posła, które według teorii partyjnej powinno być nagradzane stanowiskiem koordynatora, jest jego aktywność legislacyjna. Deputowany, który zgłasza wiele poprawek czy pełni funkcję sprawozdawcy w odniesieniu do kilku projektów ustawodawczych lub nieustawodawczych, odgrywa ważną rolę przy ustalaniu unijnego prawodawstwa. W interesie grup politycznych jest zatem nagradzanie takich osób, gdyż dzięki nim mogą one istotnie wpływać na kształt legislacji. Ponadto, wraz z aktywnością legislacyjną poseł nabiera doświadczenia, uczy się efektywnych technik negocjacyjnych oraz zawiera liczne znajomości. Staje się autorytetem dla deputowanych ze swojej frakcji, którzy zaczynają podążać za jego wskazówkami i traktować

²⁷ G. Cox, M. McCubbins, *Legislative Leviathan: Party Government in the House*, Berkeley 1993.

²⁸ S. Hix, *Parliamentary behavior with two principals: Preferences, parties, and voting in the European Parliament*, „American Journal of Political Science” 2002, vol. 46, no. 3, s. 688-698.

²⁹ S. Hix, A. Noury, G. Roland, *Democratic Politics in the European Parliament*, Cambridge 2007, s. 137; T. Faas, *To defect or not to defect? National, institutional, and party group pressures on MEPs and their consequences for party group cohesion in the European Parliament*, „European Journal of Political Research” 2003, vol. 42, no. 6, s. 841-866; R. Lindstädt, J. Slapin, R. Van der Wielen, *Legislative position-taking with multiple principals: A bayesian analysis of EP roll call data*, „Legislative Studies Quarterly” 2011, vol. 36, no. 1, s. 37-70; R. Whitaker, *National Parties in the European Parliament. An Influence in the Committee System?*, „European Union Politics” 2005, vol. 6, no. 1, s. 5-28.

jego opinię jako punkt odniesienia. Powyższe kompetencje są niezmiernie przydatne dla koordynatora, gdyż jest on kreatorem spójności i konsensusu w grupie politycznej. Dlatego poseł aktywny w kwestiach prawodawczych powinien być szczególnie brany pod uwagę przy obsadzaniu tego stanowiska.

H4: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest bardziej prawdopodobne, jeżeli poseł jest aktywny w kształtowaniu unijnego prawodawstwa.

Trzecim zachowaniem, które powinno zwiększać szanse posła na uzyskanie funkcji koordynatora, jest wysoka frekwencja na głosowaniach. Deputowany, który uczestniczy w nich regularnie, wzmacnia pozycję swojej frakcji, zapewniając większe poparcie dla jej stanowiska. Jest to szczególnie ważne w przypadku głosowań nad kluczowymi projektami, których uchwalenie lub odrzucenie zależy od przewagi niewielkiej liczby głosów. Mianowanie takiego posła koordynatorem jest zatem nagrodą, ale także informacją dla pozostałych deputowanych, jak należy postępować. Warto również dodać, że regularny udział w głosowaniach jest kluczowym obowiązkiem samych koordynatorów, gdyż muszą oni na bieżąco kontrolować działalność posłów swojej frakcji, dbać o dyscyplinę czy koordynować stanowisko grupy politycznej. Wysoka frekwencja deputowanego jest sygnałem, że podchodzi on do swoich obowiązków profesjonalnie i będzie odpowiednim kandydatem na to stanowisko. Stąd:

H5: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest bardziej prawdopodobne, jeżeli poseł regularnie uczestniczy w głosowaniach plenarnych.

W literaturze można spotkać twierdzenie, że kluczowe stanowiska w PE są rozdzielane zgodnie z zasadą proporcjonalności opartą na metodzie d'Hondta³⁰. Rzeczona reguła jest stosowana przy podziale funkcji zarówno pomiędzy, jak i w obrębie grup politycznych. Oznacza to, że liczba stanowisk jest silnie skorelowana z wielkością danej frakcji oraz tworzących ją delegacji narodowych. Im więcej posłów posiada dana grupa polityczna lub narodowa, tym więcej kluczowych funkcji uzyskuje. Koordynatorzy to kluczowe stanowiska, które są rozdzielane tylko w obrębie frakcji. Można zatem przypuszczać, że posłowie z dużych delegacji narodowych powinni być bardziej uprzywilejowani w uzyskiwaniu tej funkcji. Dlatego:

H6: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest bardziej prawdopodobne, jeżeli poseł należy do dużej delegacji narodowej.

Koordynatorami powinni być również wybierani posłowie będący członkami narodowych partii politycznych, tworzących rząd w ich kraju. Twierdzenie to można uzasadnić dwoma argumentami. Po pierwsze, przedstawiciele (szczebla ministerialnego) partii rządzących wchodzi w skład Rady UE³¹, przez co posłowie PE należący do tych partii mają lepszy dostęp do informacji na temat stanowiska państw członkowskich oraz przebiegu negocjacji w tej instytucji. Dzięki tej wiedzy są w stanie redukować przewagę informacyjną Rady nad Parlamentem oraz projektować skuteczne

³⁰ V. Mamadouh, T. Raunio, *op. cit.*, s. 349; G. Benedetto, *Consensus and the Proportionality...*, s. 35; A. Kirpsza, *Duch d'Hondta w Strasburgu...*, s. 165.

³¹ Zob. A. Kirpsza, *Rada Ministrów bez ministrów? Wpływ struktury organizacyjnej Rady Unii Europejskiej na kształt procesu podejmowania decyzji: perspektywa konstruktywizmu społecznego*, „Studia Europejskie” 2011, nr 4, s. 11-12.

strategie negocjacyjne. Ich wybór na koordynatorów może być zatem bardzo korzystny dla Parlamentu w kontekście przyszłych pertraktacji legislacyjnych z Radą, w których – jak już podkreślono – koordynatorzy biorą aktywny udział. Po drugie, niektóre badania dowodzą, że posłowie PE należący do partii rządzących uzyskują wyraźnie więcej sprawozdań niż deputowani z partii opozycyjnych³². Zależność ta może być również obecna w odniesieniu do koordynatorów. Dlatego:

H7: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest bardziej prawdopodobne, jeżeli poseł należy do narodowej partii politycznej, która tworzy rząd w kraju jego pochodzenia.

Liczne badania empiryczne wykazały, że w szóstej kadencji PE (2004-2009) posłowie z państw członkowskich, które wstąpiły do UE w 2004 r. i 2007 r., byli dyskryminowani w uzyskiwaniu kluczowych funkcji w Parlamencie: sprawozdawców, przewodniczących komisji i koordynatorów³³. Efekt ten tłumaczono za pomocą konstruktywistycznej teorii uczenia się³⁴. Zgodnie z nią, szósta kadencja PE była dla posłów z „nowych” państw członkowskich okresem socjalizacji, w którym poznawali reguły i procedury funkcjonowania Parlamentu, internalizowali zakorzenione w nim normy nieformalne (np. konsensusu) oraz nabierali doświadczenia. Mieli tylko obserwować działalność legislacyjną starszych kolegów, ale sami nie byli bezpośrednio zaangażowani w procesy decyzyjne. Jednak wraz z czasem nauki, a w praktyce już w drugiej połowie szóstej kadencji, zaczęli otrzymywać coraz więcej funkcji i sprawozdań, które były dla nich testem kompetencji lub nagrodą za właściwą internalizację. Można zatem przypuszczać, że po okresie uczenia się, zsocjalizowani posłowie z „nowych” państw członkowskich powinni w kolejnej, siódmej kadencji PE (2009-2014) być już częściej wybierani na kluczowe stanowiska i tym samym uzyskiwać tyle samo miejsc koordynatorów co deputowani ze „starych” krajów UE. Dlatego:

H8: Uzyskanie stanowiska koordynatora grupy politycznej jest tak samo prawdopodobne w przypadku posłów ze „starych”, jak i z „nowych” państw członkowskich.

METODOLOGIA TESTU HIPOTEZ

W celu weryfikacji powyższych przypuszczeń przeprowadzono statystyczny test hipotez z wykorzystaniem metody regresji logistycznej. Procedurę zrealizowano w trzech etapach. W pierwszym zaprojektowano zmienne. Najpierw skonstruowano

³² B. Høyland, *Allocation of Codecision Reports in the Fifth European Parliament*, „European Union Politics” 2006, vol. 7, no. 1, s. 30-50. Przeciwnie stanowisko w: N. Yordanova, *op. cit.*, s. 115-116.

³³ S. Hurka, M. Kaeding, *Report allocation in the European Parliament after eastern enlargement*, „Journal of European Public Policy” 2012, vol. 19, no. 4, s. 512-529; J. De Clerck-Sachsse, P. Kaczyński, *The European Parliament – More powerful, less legitimate? An outlook for the 7th term*, „CEPS Working Document” 2009, no. 314.

³⁴ R. Lindstädt, J. Slapin, R. Wielen, *Adaptive behaviour in the European Parliament: Learning to balance competing demands*, „European Union Politics” 2012, vol. 13, no. 4, s. 465-486; J. De Clerck-Sachsse, P. Kaczyński, *op. cit.*, s. 4; S. Hix, A. Noury, *After enlargement: Voting patterns in the sixth European Parliament*, „Legislative Studies Quarterly” 2009, vol. 34, no. 2, s. 173.

zmienną zależną o nazwie „Koordynator”. Ma ona postać binarną i wynosi 1, jeśli dany poseł został na początku siódmej kadencji PE wybrany na funkcję koordynatora, albo 0, gdy takiego stanowiska w tym okresie nie pełnił. Następnie zoperacjonalizowano zmienne niezależne obrazujące czynniki przewidziane w hipotezach. *H1* jest testowana za pomocą zmiennej binarnej „Doświadczenie sprawozdawcy”. Jest ona równa 1, jeśli dany poseł pełnił mandat deputowanego do PE zarówno w szóstej, jak i w siódmej kadencji, albo 0, jeśli był posłem tylko w siódmej kadencji. *H2* jest weryfikowana przez zmienną binarną „Ekspertyza posła”. Ekspertyzę zdefiniowano jako zgodność wyższego wykształcenia lub zawodu deputowanego z profilem działalności jego komisji (zob. tabela nr 1). Wynosi ona 1, jeśli dany poseł był ekspertem w dziedzinie właściwości komisji PE, której był członkiem, albo 0, jeśli nie był ekspertem. *H3* jest sprawdzana za pomocą zmiennej ciągłej o nazwie „Lojalność posła wobec frakcji”. Odpowiada ona procentowi głosowań mających miejsce w trakcie siódmej kadencji PE, w których dany poseł głosował zgodnie z większościowym stanowiskiem własnej grupy politycznej. Im wyższy był ten wskaźnik, tym bardziej deputowany był lojalny wobec frakcji. Informacje na temat tej zmiennej odczytano z portalu *VoteWatch Europe*³⁵. W celu weryfikacji *H4* zaprojektowano dwie zmienne ilościowe ciągle: „Sprawozdania ustawodawcze” i „Sprawozdania nieustawodawcze”. Każda z nich odpowiada liczbie projektów, kolejno ustawodawczych i nieustawodawczych, których dany poseł był sprawozdawcą głównym (*rapporteur*). Projekt ustawodawczy zdefiniowano zgodnie z art. 289 ust. 3 TfUE jako wniosek rozpatrywany w ramach zwykłej³⁶ lub specjalnej³⁷ procedury ustawodawczej. Natomiast projekt nieustawodawczy określono jako wniosek rozstrzygany w trybie innym niż powyższe³⁸. *H5* jest weryfikowana przez zmienną ilościową ciągłą „Udział w głosowaniach”. Odzwierciedla ona procentową liczbę głosowań przeprowadzonych w siódmej kadencji PE, w których dany poseł uczestniczył (głosował). Informacje na temat tego predyktora zaczerpnięto z portalu *VoteWatch Europe*. W celu sprawdzenia *H6* zaprojektowano zmienną ilościową ciągłą „Wielkość grupy narodowej”. Odzwierciedla ona liczbę

³⁵ Zob. <http://www.votewatch.eu/>. Strona internetowa, jak i zarządzająca nią organizacja pozarządowa *VoteWatch Europe* zostały założone przez badaczy UE: Simona Hixa, Sarę Hagemann i Abdula Noury'ego.

³⁶ Zgodnie z art. 289 ust. 1 TfUE: „Zwykła procedura ustawodawcza polega na przyjęciu rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji wspólnie przez Parlament Europejski i Radę na wniosek Komisji. Procedurę tę określa artykuł 294”. W ramach tej procedury jest obecnie uchwalanych ok. 90% wszystkich aktów ustawodawczych. Por. A. Kirpsza, *Legislacyjne problemy Unii Europejskiej po wejściu w życie traktatu z Lizbony*, „Przegląd Zachodni” 2012, nr 2, s. 191-194.

³⁷ Zgodnie z art. 289 ust. 2 TfUE: „W szczególnych przypadkach przewidzianych w Traktatach przyjęcie rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji przez Parlament Europejski z udziałem Rady lub przez Radę z udziałem Parlamentu Europejskiego stanowi specjalną procedurę ustawodawczą”. Por. A. Kirpsza, *Charakterystyka konsultacji jako specjalnej procedury ustawodawczej Unii Europejskiej*, „Stosunki Międzynarodowe - International Relations” 2012, nr 46, s. 107-130.

³⁸ Szerzej o tym rozróżnieniu w: C. Mik, *Opinia prawna na temat pojmowania aktów ustawodawczych i znaczenia tego pojęcia dla pozycji parlamentów narodowych w Unii Europejskiej*, „Zeszyty Prawnicze Biura Analiz Sejmowych” 2010, nr 2, s. 96-102.

Tabela 1

Ekspertyza posła – zgodność wykształcenia lub zawodu posła z profilem działalności komisji PE

Wykształcenie (tylko wyższe)	Zawód	Komisja
Stosunki międzynarodowe, politologia, europeistyka, itp.	Praca w dyplomacji, w środowisku międzynarodowym	AFET, DROI, SEDE
Ekonomiczne	Sektor finansowy	CONT
Inżynier, nauki techniczne	Praca w sektorze transportowym	TRAN
Rolnicze, leśne, weterynaryjne	Farmer, sektor rolniczy	AGRI
Prawo	Prawnik	JURI
Ekonomiczne	Sektor finansowy	ECON
Prawo	Prawnik, działalność związana z ochroną praw człowieka	LIBE
Prawo lub ekonomia	Prawnik, ekonomista, przedsiębiorca	IMCO
Ekonomia, stosunki międzynarodowe	Sektor finansowy, ekonomiczny	DEVE
Prawo, socjologia	Prawnik, praca w związkach zawodowych	EMPL
Ekonomiczne	Sektor finansowy	BUDG
Geografia, ekonomia, stosunki międzynarodowe, polityka społeczna	Praca w sektorze inwestycyjnym, ekonomicznym, regionalnym	REGI
Medyczne, nauki ścisłe, środowisko naturalne, żywność, biologia, biotechnologia, nauki o Ziemi	Praca zgodna z wykształceniem	ENVI
Ekonomiczne, stosunki międzynarodowe	Praca związana z handlem międzynarodowym	INTA
Rolnicze, leśne, weterynaryjne	Farmer, sektor rolniczy i rybny	PECH
Prawo, etyka, filozofia, inne humanistyczne kierunki, socjologia	Prawnik, praca na rzecz praw człowieka	FEMM
Pedagogiczne, humanistyczne (literatura, filologia, filozofia, nauki związane z kulturą)	Praca nauczycielska, wykładowca, praca w sektorze kultury	CULT
Studia inżynierskie lub w zakresie nauk ścisłych	Praca w sektorze przemysłu, badań lub energetycznym, naukowiec w dziedzinie nauk ścisłych	ITRE
Prawo	Prawnik	AFCO

Objaśnienia akronimów komisji: AFET – Komisja ds. Zagranicznych; DROI - Podkomisja Praw Człowieka; SEDE – Komisja ds. Bezpieczeństwa i Obrony; CONT – Komisja ds. Kontroli Budżetowej; TRAN – Komisja ds. Transportu i Turystyki; AGRI – Komisja ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; JURI – Komisja ds. Prawnych; ECON – Komisja ds. Gospodarczych i Monetarnych; LIBE – Komisja ds. Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych; IMCO - Komisja ds. Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów; DEVE – Komisja ds. Rozwoju; EMPL – Komisja ds. Zatrudnienia i Spraw Socjalnych; BUDG – Komisja ds. Budżetu; REGI – Komisja ds. Rozwoju Regionalnego; ENVI – Komisja ds. Ochrony Środowiska, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności; INTA - Komisja ds. Handlu Międzynarodowego; PECH – Komisja ds. Rybołówstwa; FEMM – Komisja ds. Praw Kobiet i Równouprawnienia; CULT – Komisja ds. Kultury i Edukacji; ITRE – Komisja ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii; AFCO – Komisja ds. Spraw Konstytucyjnych.

Źródło: opracowanie własne.

deputowanych należących do delegacji narodowej danego posła, wchodzącej w skład jego grupy politycznej (stan na lipiec 2009 r.). *H7* jest testowana przez zmienną binarną „Partia rządząca”. Wynosi ona 1, jeśli dany poseł był członkiem partii narodowej, która w momencie selekcji koordynatorów, czyli w lipcu 2009 r., tworzyła rząd w jego kraju, albo 0, jeśli należał do partii znajdującej się wówczas w opozycji. *H8* jest weryfikowana za pomocą zmiennej dychotomicznej „Nowe państwa członkowskie”. Wynosi ona 1, jeśli dany poseł pochodził z państwa, które przystąpiło do UE w 2004 r. lub 2007 r., albo 0, jeśli deputowany był ze „starych” państw członkowskich, których akcesja miała miejsce przed 2004 r.

Obok zmiennych niezależnych zaprojektowano również kilka predyktorów kontrolnych. Pierwszym jest „Frakcja posła”. Ma on postać nominalną i przyjmuje trzy wartości: 1 – jeśli dany poseł był członkiem EPP [Grupy Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańskich Demokratów)], 2 – jeśli należał do S&D (Grupy Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w PE), 3 – jeśli był członkiem ALDE (Grupy Porozumienia Liberalów i Demokratów na rzecz Europy), albo 4 – jeśli należał do G/EFA (Grupy Zielonych/Wolnego Sojuszu Europejskiego). Ostatnią wartość przyjęto jako kategorię porównawczą (referencyjną). Drugą zmienną kontrolną jest „Wiek”. Ma ona charakter ciągły i odpowiada liczbie lat życia danego posła liczonych od roku urodzenia do początku siódmej kadencji, a więc do 2009 r. Jako trzecią zmienną kontrolną skonstruowano predyktor binarny o nazwie „Płeć”. Wynosi on 1, jeśli poseł był kobietą, albo 0, gdy był mężczyzną.

Analizę regresji uzupełniono również o dwadzieścia siedem zmiennych fikcyjnych (*dummy variables*) odpowiadających narodowości posłów³⁹. Każda z nich wynosi 1, jeśli deputowany został wybrany do PE z danego państwa członkowskiego (np. Francji), albo 0, gdy był wybrany z innego kraju (np. Belgii). Rumunię przyjęto jako kategorię referencyjną, gdyż, jak pokazuje wykres nr 1, liczba i udział koordynatorów z tego państwa pokrywały się w siódmej kadencji ze średnią wartością dla wszystkich narodowości. Wprowadzenie powyższych zmiennych kontrolnych ma na celu sprawdzenie, czy i które delegacje narodowe były w badanym okresie nad- lub niedoreprezentowane w liczbie koordynatorów.

W drugim etapie analizy statystycznej zbudowano bazę danych. Zawarto w niej informacje na temat zmiennych dotyczących wszystkich 736 posłów rozpoczynających siódmą kadencję PE (stan na lipiec 2009 r.)⁴⁰. Obserwacje ograniczono jednak tylko do deputowanych należących do czterech największych grup politycznych: EPP, S&D, ALDE oraz G/EFA, czyli ogółem do 584 posłów⁴¹. Głównym powodem tej redukcji był fakt, że pozostałe frakcje: ECR (Grupa Europejskich Konserwatystów i Reformatorów), EUL/NGL (Grupa Zjednoczonej Lewicy Europejskiej/Nordyckiej

³⁹ Z analizy wyłączono Chorwację, gdyż posłowie z tego kraju weszli do PE dopiero na rok przed końcem siódmej kadencji.

⁴⁰ W połowie kadencji liczba posłów została zwiększona do 754 deputowanych w związku z wejściem w życie Traktatu z Lizbony.

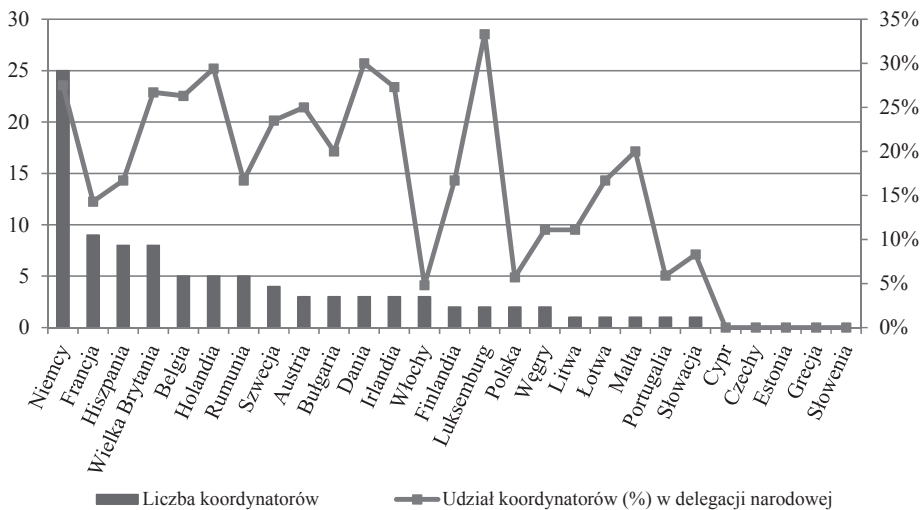
⁴¹ W rzeczywistości zidentyfikowano 589 posłów, ale w przypadku pięciu deputowanych brakowało pełnej informacji o zmiennych użytych w badaniu.

Zielonej Lewicy) i EFD (Grupa Europy Wolności i Demokracji) miały znacznie mniejsze reprezentacje w Parlamencie siódmej kadencji, co sprawiało, że w ich przypadku pula posłów, z której wybierano koordynatorów, była niewielka. Przy uwzględnieniu wszystkich frakcji w badaniu deputowani z tych grup politycznych mieliby widocznie większe szanse na uzyskanie stanowiska koordynatora, co zaburzałoby wyniki analizy statystycznej. Poza tym, w małych frakcjach zarejestrowano przypadki pełnienia tej funkcji przez tego samego posła w kilku komisjach. Uwzględnienie tych obserwacji w analizie komplikowałoby zatem zastosowanie regresji logistycznej.

Wykres nr 1 obrazuje koordynatorów na początku siódmej kadencji PE z perspektywy narodowości posłów. Wynika z niego, że w czterech analizowanych grupach politycznych stanowisko to było zdominowane przez Niemców (łącznie 25 koordynatorów), którzy uzyskali około trzykrotnie więcej koordynatorów niż Francuzi (9),

Wykres 1

Liczba i udział koordynatorów EPP, S&D, ALDE i G/EFA z poszczególnych państw członkowskich

Źródło: opracowanie własne.

Hiszpanie (8) i Brytyjczycy (8). Z drugiej strony, w badanym okresie pięć państw członkowskich: Cypr, Czechy, Estonia, Grecja i Słowenia nie otrzymało ani jednego koordynatora. Warto podkreślić, że cztery spośród nich to kraje, które wstąpiły do UE w 2004 r., co wzmacnia zasadność H8. Zupełnie inny obraz wynika natomiast z analizy udziału koordynatorów w poszczególnych delegacjach narodowych. Najbardziej nadreprezentowani na tym stanowisku byli Luksemburczycy (33,3% posłów z tego kraju było koordynatorami), Duńczycy (30%) i Holendrzy (29,4%). Z kolei najbardziej dyskryminowanymi państwami były: Włochy, Polska i Portugalia, gdyż kolejno tylko 4,8%, 5,7% oraz 5,9% posłów pochodzących z tych krajów pełniło funkcję

koordynatora. Obecność dwóch pierwszych państw w tej kategorii należy uznać za spore zaskoczenie, ponieważ posiadają one jedne z największych reprezentacji w Parlamencie, co, zgodnie z zasadą proporcjonalności, powinno przekładać się na dużą liczbę i udział koordynatorów⁴².

W trzecim etapie analizy statystycznej przeprowadzono na powyżej opisanej bazie danych weryfikację empiryczną hipotez opierając się na regresji logistycznej⁴³. Jest to metoda ilościowa stosowana, gdy zmienna zależna ma rozkład dychotomiczny (binarny, 0 albo 1). Jak pokazano powyżej, warunek ten został spełniony w niniejszym badaniu. Formuła matematyczna regresji logistycznej jest następująca:

$$P(Y = 1) = \frac{e^{\text{logit}(\varphi)}}{1 + e^{\text{logit}(\varphi)}} = \frac{1}{1 + e^{-\text{logit}(\varphi)}} = \frac{1}{1 + e^{-[\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_k X_k]}}$$

gdzie:

$P(Y=1)$ – prawdopodobieństwo, że Y będzie równe 1;

e – stała Eulera = 2,71828, baza logarytmu naturalnego;

logit – funkcja przekształcająca prawdopodobieństwo na logarytm szansy⁴⁴;

β_0 – wyraz wolny (intercept, stała), punkt przecięcia z osią Y , gdy $X=0$;

β_k – współczynniki kierunkowe nachylenia linii regresji;

k – kolejne zmienne niezależne.

Ze wzoru wynika, że regresja logistyczna umożliwia oszacowanie prawdopodobieństwa (szansy) zajścia zdarzenia Y przy określonym wpływie czynników X . Inaczej mówiąc, informuje, czy i jak wzrost lub spadek zmiennych niezależnych (X) przekłada się na wzrost lub spadek prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia zawartego w zmiennej zależnej ($Y=1$). Należy dodać, że w ramach omawianej metody wylicza się również tzw. ilorazy szans (OR - *odds ratio*, $\exp^{(\beta)}$)⁴⁵. Określają one, jak zmienia się szansa zajścia zdarzenia zawartego w zmiennej zależnej (wartość 1) w grupie obserwacji A w porównaniu do innej grupy B, przy utrzymaniu pozostałych predyktorów na stałym poziomie (*ceteris paribus*). Postać matematyczna OR jest następująca:

$$OR = \frac{O(A)}{O(B)} = \frac{P(A)}{1 - P(A)} : \frac{P(B)}{1 - P(B)}$$

⁴² W czterech badanych frakcjach było łącznie 63 posłów z Włoch (2. miejsce po Niemczech) oraz 35 z Polski (5. miejsce po Niemczech, Włochach, Francuzach i Hiszpanach).

⁴³ Więcej w: A. Kirpsza, *Zastosowanie regresji logistycznej w studiach nad Unią Europejską*, [w:] K. Ławniczak (red.), *Metody jakościowe i ilościowe w badaniu organizacji i działania Unii Europejskiej*, Warszawa 2013; D. Hosmer, S. Lemeshow, *Applied Logistic Regression*, New York 2000; S. Menard, *Applied Logistic Regression*, Thousand Oaks 2002.

⁴⁴ Logit ma następującą postać: $\text{logit}(p) = \ln \frac{p}{1-p} = \ln(p) - \ln(1-p)$, gdzie: $\ln$ – logarytm naturalny.

⁴⁵ D. Hosmer, S. Lemeshow, *Applied Logistic...*, s. 49-51; S. Menard, *op. cit.*, s. 12-14.

gdzie:

- A – grupa obserwacji A (np. mężczyźni, kategoria lub jednostka zmiennej niezależnej);
- B – grupa obserwacji B (np. kobiety, kategoria lub jednostka zmiennej niezależnej);
- $O(A)$ – szansa⁴⁶ zajścia zdarzenia Y (wartość 1 w zmiennej zależnej) w grupie A;
- $O(B)$ – szansa zajścia zdarzenia Y (wartość 1 w zmiennej zależnej) w grupie B;
- $P(A)$ – prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia Y (wartość 1 w zmiennej zależnej) w grupie A;
- $P(B)$ – prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia Y (wartość 1 w zmiennej zależnej) w grupie B.

Testy statystyczne hipotez w ramach regresji logistycznej przeprowadzono na dwóch modelach. Model nr 1 zawiera predyktory odpowiadające czynnikom przewidzianym w hipotezach oraz trzy zmienne kontrolne – „Fracja posła”, „Wiek” i „Płeć”. W modelu tym błędy standardowe zostały sklastrowane według grup politycznych, aby uwzględnić hierarchiczny układ danych (poziom 1 – posłowie, poziom 2 – grupy polityczne)⁴⁷. Posłowie nie mogą być bowiem traktowani jako niezależne obiekty obserwacji, ponieważ są zakorzenieni w grupach politycznych, w których warunki uzyskania funkcji koordynatorów mogą się znacznie różnić (584 posłów reprezentuje 4 frakcje). Potwierdzają to wyniki analizy wariancji (*ANOVA*), według której przynależność do określonej frakcji miała istotny statystycznie wpływ na otrzymanie tego stanowiska przez deputowanych w siódmej kadencji PE⁴⁸. W modelu nr 2 umieszczono natomiast wszystkie predyktory zawarte w modelu nr 1, uzupełniając je o zmienne fikcyjne odpowiadające narodowościom deputowanych. Jednak po przeprowadzeniu testu współliniowości z modelu usunięto predyktor „Nowe państwa członkowskie”, ponieważ zbyt mocno korelował on z innymi zmiennymi kontrolnymi⁴⁹. Podobnie jak w modelu nr 1, w modelu nr 2 błędy standardowe zostały sklastrowane według grup politycznych, aby uwzględnić ich wpływ na uzyskiwanie funkcji koordynatorów przez posłów.

WYNIKI REGRESJI LOGISTYCZNEJ

Wyniki regresji logistycznej obrazuje tabela nr 2 zawierająca współczynniki regresji (β), błędy standardowe (*S.E.* – *standard errors*) oraz ilorazy szans (*OR* – *odds ratio*). Pierwszym krokiem jest ocena dobroci dopasowania modeli (zob. dolna część

⁴⁶ Wzór na szansę: $O = \frac{p}{q} = \frac{p}{1-p}$, gdzie: p – prawdopodobieństwo zajścia zdarzenia Y , q – prawdopodobieństwo niezajścia zdarzenia Y .

⁴⁷ Zob. S. Raudenbush, A. Bryk, *Hierarchical Linear Models: Applications and Data Analysis Methods*, 2nd ed., London 2002; S. Rabe-Hesketh, A. Skrondal, *Multilevel and Longitudinal Modelling Using Stata*, 2nd ed., College Station 2005; B. Moulton, *An illustration of a pitfall in estimating the effects of aggregate variables on micro-units*, „Review of Economics and Statistics” 1990, vol. 72, no. 2, s. 334-338.

⁴⁸ Wartość statystyki F wyniosła 17,45 i była istotna statystycznie na poziomie $p < 0,01$.

⁴⁹ Rzeczony predyktor uzyskał $VIF=11,021$, czyli znacznie przekroczył wartość krytyczną tego współczynnika wynoszącą $VIF < 5$.

tabeli nr 2). Co do zasady, polega ona na przeprowadzeniu pięciu testów: współliniowości⁵⁰, ilorazu wiarygodności⁵¹, Hosmera-Lemeshowa⁵², determinacji (pseudo R-kwadrat)⁵³ i zdolności klasyfikacyjnych⁵⁴. Ich wyniki można uznać za satysfakcjonujące. Po pierwsze, współczynniki korelacji R i VIF (*variance inflation factor*) zmiennych nie przekraczają wartości krytycznych ($R < 0,8$, $VIF < 5$), co wyklucza obecność niekorzystnego zjawiska współliniowości⁵⁵. Po drugie, wszystkie modele zdały test ilorazu wiarygodności. Informują o tym wartości statystyk G o rozkładzie chi-kwadrat, które są istotne statystycznie na najwyższym poziomie ($p < 0,01$). Można zatem przyjąć, że oba modele są zdecydowanie lepsze od losowego (modelu bez zmiennych). Po trzecie, wyniki testu Hosmera-Lemeshowa nie są istotne statystycznie na poziomie $\alpha = 0,05$. Nie ma zatem podstaw do odrzucenia H_0 stanowiącej, że modele są dobrze dopasowane. Po czwarte, oba modele uzyskały niesatysfakcjonujące współczynniki determinacji (pseudo R-kwadrat), ponieważ wyjaśniają tylko ok. 19-20% wariacji zmiennej zależnej. W literaturze podnosi się jednak, że wskaźnik ten posiada liczne wady i nie powinien być restrykcyjnie stosowany przy ocenie dobroci dopasowania modeli w regresji logistycznej⁵⁶. Po piąte, wszystkie modele wykazały zadowalające zdolności klasyfikacyjne. W przypadku ok. 84-85% posłów oba modele prawidłowo przewidziały, którzy z nich otrzymają lub nie funkcję koordynatora na początku siódmej kadencji PE. Reasumując, oba modele znakomicie zdały wszystkie testy jakości dopasowania, dlatego można uznać ich wartościowy charakter.

Przechodząc do weryfikacji poszczególnych hipotez, analiza statystyczna wykazała, że w siódmej kadencji PE koordynatorami czterech największych grup politycznych byli wybierani przede wszystkim posłowie doświadczeni. Świadczy o tym współczynnik kierunkowy zmiennej „Doświadczenie”, który posiada dodatnią, wysoką i istotną statystycznie na najwyższym poziomie wartość w obu modelach. Interpretacja ilorazu szans (OR) prowadzi do wniosku, że – po utrzymaniu wszystkich pozostałych predyktorów na stałym poziomie (*ceteris paribus*) – posłowie, którzy pełnili mandat deputowanego do PE w poprzedniej, szóstej kadencji, mieli pięciokrotnie większą szansę na uzyskanie stanowiska koordynatora frakcji w kolejnej. H_1 została zatem potwierdzona.

Ważną rolę przy dystrybucji koordynatorów odgrywa również ekspertyza. Efekt ten jest w obu modelach dodatni i istotny statystycznie na co najmniej średnim poziomie. *Ceteris paribus*, gdy poseł był ekspertem w obszarze właściwości komisji PE, do której należał, to prawdopodobieństwo uzyskania przezeń funkcji koordynatora

⁵⁰ S. Menard, *op. cit.*, s. 75-78.

⁵¹ D. Hosmer, S. Lemeshow, *Applied Logistic...*, s. 13-16, 145-147.

⁵² D. Hosmer, S. Lemeshow, *Goodness-of-fit tests for the multiple logistic regression model*, „Communications in Statistics - Theory and Methods” 1980, vol. 9, no. 10, s. 1043-1069.

⁵³ D. Hosmer, S. Lemeshow, *Applied Logistic...*, s. 164-167.

⁵⁴ *Ibidem*, s. 160-164.

⁵⁵ Najwyższy współczynnik R wyniósł 0,711 (korelacja Niemcy-Włochy w modelu nr 2), natomiast $VIF = 4,749$ („Wielkość grupy narodowej”).

⁵⁶ Zob. *ibidem*, s. 167.

Tabela 2
Wyniki regresji logistycznej

Zmienna zależna: uzyskanie przez posła funkcji koordynatora grupy politycznej w siódmej kadencji PE					
Nr hipotezy	Zmienna niezależna	Model nr 1		Model nr 2	
		β (S.E.)	OR	β (S.E.)	OR
Zmienne teoretyczne					
H1	Doświadczenie	1,723 (0,361)***	5,605	1,588 (0,356)***	4,895
H2	Ekspertyza	0,778 (0,244)***	2,177	0,763 (0,304)**	2,146
H3	Lojalność posła wobec frakcji	0,067 (0,038)*	1,070	0,076 (0,042)*	1,079
H4	Sprawozdania ustawodawcze	0,036 (0,021)*	1,037	0,038 (0,027)	1,039
	Sprawozdania nieustawodawcze	0,014 (0,022)	1,014	0,021 (0,022)	1,021
H5	Udział w głosowaniach	0,036 (0,018)**	1,037	0,031 (0,017)*	1,031
H6	Wielkość grupy narodowej	- 0,002 (0,005)	0,997	- 0,008 (0,024)	0,992
H7	Partia rządząca	- 0,029 (0,383)	0,970	- 0,123 (0,345)	0,883
H8	Nowe państwa członkowskie	- 0,772 (0,350)**	0,461	-	-
Zmienne kontrolne					
	EPP	- 2,455 (0,250)***	0,085	- 2,258 (0,503)***	0,104
	S&D	- 2,054 (0,236)***	0,128	- 1,839 (0,424)***	0,158
	ALDE	- 0,841 (0,245)***	0,431	- 0,763 (0,545)	0,465
	Wiek	- 0,023 (0,013)*	0,976	- 0,018 (0,011)	0,982
	Płeć	- 0,500 (0,280)*	0,606	- 0,477 (0,238)**	0,620
	Austria	-	-	0,806 (0,378)**	2,239
	Belgia	-	-	0,430 (0,208)**	1,537
	Bułgaria	-	-	- 0,318 (0,194)	0,727
	Cypr	-	-	-	-
	Czechy	-	-	-	-
	Dania	-	-	1,089 (0,308)***	2,972
	Estonia	-	-	-	-
	Finlandia	-	-	- 0,083 (0,363)	0,920
	Francja	-	-	0,317 (0,316)	1,373
	Grecja	-	-	-	-
	Hiszpania	-	-	0,467 (0,251)*	1,596
	Holandia	-	-	0,679 (0,245)***	1,973
	Irlandia	-	-	1,085 (0,360)***	2,961
	Litwa	-	-	0,431 (0,299)	1,540
	Luksemburg	-	-	1,150 (0,393)***	3,161

	Łotwa	-	-	0,458 (0,406)	1,582
	Malta	-	-	0,549 (0,413)	1,732
	Niemcy	-	-	0,889 (0,401)**	2,434
	Polska	-	-	- 0,349 (0,215)	0,704
	Portugalia	-	-	- 0,515 (0,231)**	0,597
	Rumunia (kategoria referencyjna)	-	-	-	-
	Słowacja	-	-	- 0,604 (0,225)***	0,546
	Słowenia	-	-	-	-
	Szwecja	-	-	0,950 (0,464)**	2,587
	Węgry	-	-	- 0,064 (0,178)	0,937
	Wielka Brytania	-	-	0,291 (0,276)	1,339
	Włochy	-	-	- 0,118 (0,534)	0,888
	Stała	- 9,376 (4,284)**		- 10,437 (4,672)**	
	Test ilorazu wiarygodności	99,058 (14)***		100,88 (12)***	
	Test Hosmera-Lemeshowa	4,26 (8)		10,46 (8)	
	Pseudo R-kwadrat	0,188		0,198	
	Zdolność predykcyjna modelu	84,93%		84,13%	
	N (liczba obserwacji)	584		542	

Objaśnienia:

* wyniki istotne statystycznie w przedziale $p < 0,1$ (10%);

** $p < 0,05$ (5%);

*** $p < 0,01$ (1%). Wyniki istotne statystycznie zostały pogrubione. Liczby w nawiasach w testach dobroci dopasowania modeli oznaczają stopnie swobody.

w siódmej kadencji PE wzrastało ok. dwukrotnie w porównaniu do deputowanego laika. Otrzymany rezultat potwierdza zasadność teorii informacyjnej organizacji legislacyjnej, według której parlamenty pozbawione rządu, czyli takie jak PE, mianują na kluczowe stanowiska posłów, którzy są ekspertami w danej dziedzinie, aby zredukować nierównowagę informacyjną *vis-à-vis* Rady i Komisji oraz niepewność procesu podejmowania decyzji. Jednocześnie uzyskany wynik korrobtoruje obserwacje jakościowe, zgodnie z którymi koordynatorzy „są często powoływani z powodu posiadanej przez nich ekspertyzy w określonym obszarze polityki, którą zdobyli dzięki pracy w przemyśle przed rozpoczęciem kariery parlamentarnej”⁵⁷. Można zatem stwierdzić, że *H2* jest prawdziwa.

Kolejne trzy hipotezy *H3*, *H4* i *H5* zostały wyprowadzone z teorii partyjnej organizacji legislacyjnej. Zakładały one, że stanowisko koordynatora jest przyznawane przez grupy polityczne PE jako nagroda za lojalność, działalność legislacyjną i aktywność frekwencyjną posła. Analiza regresji potwierdziła większość tych przypuszczeń.

⁵⁷ C. Neuhold, *op. cit.*, s. 22.

Po pierwsze, w siódmej kadencji PE otrzymanie funkcji koordynatora było silnie skorelowane z lojalnością posła wobec frakcji. Świadczy o tym współczynnik regresji tej zmiennej, który jest istotny statystycznie – choć tylko na najniższym poziomie – w obu modelach. Iloraz szans informuje, że wzrost spójności głosowań posła i frakcji o jednostkę (1%) zwiększał szansę otrzymania funkcji koordynatora o ok. 7-8%, przy utrzymaniu pozostałych predyktorów na stałym poziomie. Uzyskany rezultat potwierdza zatem *H3*⁵⁸. Po drugie, współczynnik kierunkowy zmiennej „Udział w głosowaniach” wykazał dodatnią i istotną statystycznie wartość, choć w modelu nr 2 tylko na najniższym poziomie. Zgodnie zatem z *H5*, otrzymanie funkcji koordynatora jest bardziej prawdopodobne w przypadku posłów, których frekwencja na tle pozostałych deputowanych jest wysoka. Według *OR*, każdy kolejny procent głosowań plenarnych, w których dany deputowany uczestniczył, zwiększał jego szansę na uzyskanie tego stanowiska o ok. 3-4%, przy utrzymaniu pozostałych zmiennych na stałym poziomie. Po trzecie, analiza regresji zakwestionowała twierdzenie, że aktywność legislacyjna posła przekłada się na większe prawdopodobieństwo uzyskania funkcji koordynatora. Co prawda, zmienne „Sprawozdania ustawodawcze” i „Sprawozdania nieustawodawcze” uzyskały pożądany, dodatni kierunek, ale nie wykazały istotności statystycznej w obu modelach jednocześnie. *H4* nie jest zatem prawidłowa.

Wbrew przewidywaniom, przynależność posła do liczebnej delegacji narodowej nie zwiększa jego szans na uzyskanie funkcji koordynatora. Wskazuje na to brak istotności statystycznej zmiennej „Wielkość grupy narodowej” oraz ujemny znak współczynnika tego predyktora. Wynik ten jest zgodny ze spotykaną w literaturze obserwacją, że dystrybucja stanowisk koordynatorów jest nieproporcjonalna pod względem narodowościowym⁵⁹. W tym sensie różni się od zasad podziału kluczowych stanowisk w prezydium Parlamentu i komisjach, który jest, co do zasady, determinowany wielkością poszczególnych delegacji krajowych we frakcji⁶⁰. Reasumując, *H6* nie została potwierdzona.

Wbrew *H7*, również przynależność posła do partii narodowej tworzącej rząd w jego kraju nie wpływa widocznie na prawdopodobieństwo otrzymania funkcji koordynatora. Takí wniosek wynika z interpretacji współczynnika β zmiennej „Partia rządząca”, który nie jest istotny statystycznie w obu modelach. Co więcej, jego ujemna wartość informuje raczej o negatywnym, choć wciąż nieistotnym, oddziaływaniu badanego czynnika na zmienną zależną. Fakt posiadania przez posła należącego do rządzącej partii narodowej dostępu do informacji na temat przebiegu negocjacji w Radzie nie jest zatem wystarczającym powodem dla kierownictwa frakcji, aby powierzyć mu funkcję koordynatora.

⁵⁸ Podobny rezultat, ale wynikający z uproszczonego modelu regresji (*parsimonious model*), osiągnięto w: L. Obholzer, M. Kaeding, *op. cit.*, s. 14-15.

⁵⁹ G. Benedetto, *Consensus and the Proportionality...*, s. 27; A. Kirpsza, *Duch d'Hondta w Strasburgu...*, s. 161-163. Przeciwny pogląd prezentuje Amie Kreppel. Zob. A. Kreppel, *The European Parliament and Supranational Party System: A Study in Institutional Development*, Cambridge 2002, s. 204.

⁶⁰ G. Benedetto, *Consensus and the Proportionality of Office...*, s. 21-26; A. Kirpsza, *Duch d'Hondta w Strasburgu...*, s. 151-162.

Analiza regresji ujawniła natomiast, że w siódmej kadencji PE posłowie z „nowych” państw członkowskich byli wybierani koordynatorami znacznie rzadziej niż deputowani ze „starych”. Informuje o tym współczynnik zmiennej „Nowe państwa członkowskie”, który posiada ujemną i statystycznie na najwyższym poziomie istotną wartość w modelu nr 1. *Ceteris paribus*, poseł z kraju, który wstąpił do UE w 2004 r. lub 2007 r., miał w badanym okresie o 54% mniejsze szanse na uzyskanie funkcji koordynatora niż deputowany ze „starego” państwa. Otrzymany rezultat podważa zatem *H8*, według której po okresie socjalizacji mającej miejsce w latach 2004-2009 posłowie z „nowych” państw członkowskich powinni być częściej wybierani na koordynatorów w kolejnej, siódmej kadencji PE. Trudno jednak orzec na podstawie wyników ilościowych, co jest przyczyną tak długotrwałego trendu dyskryminacyjnego. Wydaje się, że możliwe są co najmniej cztery wytłumaczenia⁶¹. Po pierwsze, być może deputowani z „nowych” krajów są mniej ambitni i kompetentni niż ci ze „starych”. Ewentualnie posiadane przez nich zdolności predestynują ich do pełnienia innych funkcji niż koordynator. Po drugie, posłowie z „nowych” państw mogą być bardziej zorientowani na karierę w polityce krajowej, niż w unijnej. W efekcie traktują pobyt w Strasburgu jako zesłanie, przez co nie angażują się aktywnie w działalność parlamentarną. Po trzecie, uzyskanie funkcji koordynatora może wymagać dłuższego procesu socjalizacji, ponieważ jest to ważna i czasochłonna funkcja. Po czwarte wreszcie, w procesie dystrybucji stanowisk wciąż zakorzenione są uprzedzenia wobec posłów z „nowych” państw członkowskich. Mogą one mieć różną proveniencję, np. obawę, że deputowani z tych krajów będą forsować skrajne lub narodowe preferencje lub będą bardzo podatni na oddziaływania zewnętrzne (np. lobbystów). Aby jednak poznać rzeczywiste przyczyny dyskryminacji, należy przeprowadzić dogłębne badania jakościowe.

Przechodząc do zmiennych kontrolnych, z wyników regresji wypływa wniosek, że w siódmej kadencji PE posłowie należący do dwóch największych grup politycznych mieli w porównaniu do deputowanych z G/EFA znacznie mniejsze szanse na uzyskanie funkcji koordynatora. Informują o tym współczynniki kierunkowe zmiennych „EPP” i „S&D”, które w obu modelach są ujemne i istotne statystycznie na najwyższym poziomie. Efekt ten nie jest jednak zaskoczeniem, gdyż z racji dużej liczby deputowanych wchodzących w skład tych frakcji uzyskanie stanowiska koordynatora jest w nich znacznie trudniejsze niż w G/EFA, gdzie posłów jest mniej, a więc konkurencja jest mniejsza. Ponadto, analiza regresji nie wykazała, aby wiek posła determinował szanse na otrzymanie tej funkcji w badanym okresie.

Jak pokazuje tabela nr 2, w siódmej kadencji PE stanowisko koordynatorów było zdominowane przez mężczyzn. Dowodzi tego współczynnik β zmiennej „Płeć”, który jest istotny statystycznie w obu modelach. Jego ujemna wartość oznacza, że wybór kobiety na koordynatora był w badanym okresie wyraźnie mniej prawdopodobny.

---

⁶¹ Zob. też: S. Hurka, M. Kaeding, L. Obholzer, *Out of the dark, into the light: (shadow) rapporteurship assignments in the European Parliament after enlargement*, paper presented at the ECPR EUSG conference in the Hague from 4-7 June 2014, s. 18-21.

Według *OR* posłanka miała o ok. 60% mniej szans na otrzymanie tej funkcji w porównaniu do posła. Prowadzi to do wniosku, że mimo propagowania przez PE strategii *gender mainstreaming*⁶² zasada równowagi płciowej przy obsadzaniu koordynatorów nie jest przestrzegana.

Analiza regresji ujawniła również, że narodowość posła miała widoczny wpływ na uzyskanie stanowiska koordynatora w siódmej kadencji PE. Największe szanse na otrzymanie tej funkcji posiadali posłowie z Austrii, Belgii, Danii, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Luksemburga, Niemiec i Szwecji, o czym informują dodatnie i istotne statystycznie wartości współczynników β tych zmiennych w modelu nr 2. *Ceteris paribus*, w przypadku deputowanych z tych państw prawdopodobieństwo zostania koordynatorem było kolejno 2,2-, 1,5-, 2,9-, 1,6-, 1,9-, 2,9-, 3,1-, 2,4- oraz 2,5-krotnie większe w porównaniu do przyjętych jako kategoria referencyjna parlamentarzystów z Rumunii. Warto podkreślić, że w powyższym gronie przeważają kraje niewielkie, posiadające skromne reprezentacje w PE. Uzyskane wyniki oznaczają zatem, że posłowie z tych państw dostawali proporcjonalnie więcej stanowisk koordynatorów, niż by to wynikało z wielkości ich delegacji. Analiza regresji wykazała ponadto, że deputowani z Portugalii i ze Słowacji byli najbardziej dyskryminowani przy wyborze koordynatorów w siódmej kadencji PE. Współczynniki regresji odpowiadające tym państwom uzyskały bowiem ujemne i istotne statystycznie wartości. Jak dowodzą *OR*, posłowie z tych państw mieli kolejno o 40,3% i 45,4% mniejsze szanse na uzyskanie tej funkcji w porównaniu do deputowanych z Rumunii.

KONKLUZJE

Badanie empiryczne oparte na regresji logistycznej ujawniło kilka czynników istotnie wpływających na otrzymywanie przez posłów funkcji koordynatora grupy politycznej w siódmej kadencji PE. Ze względu na predykcyjny potencjał tej metody mogą być one wykorzystane do prognozowania szans uzyskania tego stanowiska przez deputowanych w kolejnych kadencjach PE. Po pierwsze, frakcje powołują na koordynatorów posłów doświadczonych. Deputowani, którzy pełnili mandat posła do PE w poprzedniej kadencji, mają istotnie większe szanse na otrzymanie tego stanowiska w kolejnej. Po drugie, uzyskanie funkcji koordynatora jest bardziej prawdopodobne w przypadku posła, który jest ekspertem w dziedzinie właściwości swojej komisji. Powołując specjalistów na to stanowisko, frakcje chcą zredukować niepewność oraz przewagę informacyjną Rady i Komisji, które wynikają z braku większości rządzącej w Parlamencie. Po trzecie, koordynatorami zostają mianowani posłowie lojalni wobec swojej frakcji. Funkcja ta jest bowiem nagrodą dla deputowanych, którzy częściej niż inni głosują zgodnie z linią programową swojej grupy politycznej i potrafią przed-

⁶² Zob. np. M. Pollack, E. Hafner-Burton, *Mainstreaming gender in the European Union*, „Journal of European Public Policy” 2000, vol. 7, no. 3, s. 432-456; *Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie uwzględniania aspektu płci w pracach Parlamentu Europejskiego*, P7_TA(2011)0515, A7-0351/2011, procedura legislacyjna nr 2011/2151(INI), Strasburg, 17 listopada 2011 r.

łożyć interes frakcji nad preferencje własnej grupy narodowej. Po czwarte, wysoka frekwencja posła na głosowaniach plenarnych zwiększa jego szanse na uzyskanie funkcji koordynatora. Po piąte, kobiety mają istotnie mniejszą szansę na otrzymanie tego stanowiska, zdominowanego przez mężczyzn.

Analiza empiryczna wykazała również, że posłowie z państw członkowskich, które wstąpiły do UE w 2004 r. lub 2007 r., mieli w siódmej kadencji PE widocznie mniejsze szanse na uzyskanie funkcji koordynatora niż deputowani ze „starych” krajów. Oznacza to, że zaobserwowana w szóstej kadencji PE (2004-2009) dyskryminacja parlamentarzystów z „nowych” państw przy dystrybucji kluczowych stanowisk w Parlamencie była w kolejnych latach (2009-2014) kontynuowana. Ponadto czynnikiem, który miał istotny wpływ na uzyskanie stanowiska koordynatora w siódmej kadencji PE, była także narodowość posła. Największe szanse na otrzymanie tej funkcji posiadali deputowani z Austrii, Belgii, Danii, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Luksemburga, Niemiec i Szwecji. Natomiast posłowie z Portugalii i ze Słowacji byli w tym okresie najbardziej dyskryminowani.

Z drugiej strony, analiza empiryczna ujawniła, że wielkość grupy narodowej posła, przynależność do krajowej partii rządzącej, aktywność legislacyjna (liczba projektów ustawodawczych i nieustawodawczych, których dany deputowany był sprawozdawcą) czy wiek nie mają istotnego wpływu na uzyskiwanie funkcji koordynatora.

dr Adam Kirpsza, Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych, Uniwersytet Jagielloński, (a.kirpsza@gmail.com)

Słowa kluczowe: Unia Europejska, koordynatorzy grup politycznych, Parlament Europejski, siódma kadencja PE

Keywords: European Union, party group coordinators, European Parliament, 7th EP term

Abstract

Party group coordinators are among the most influential figures in the European Parliament. They decide, inter alia, which of the Members of the European Parliament (MEPs) will be the rapporteur, shadow rapporteur, EP Bureau member or committee chairmen. However, despite their key role, the literature on coordinators is scarce. The article aims to fill this gap. It addresses the question of what factors increase or decrease the chances for the MEPs to obtain this position. For this purpose a special dataset comprising information on MEPs from the four biggest political groups in the seventh EP term (2009-2014) was collected. Subsequently, on the basis of the above dataset, an empirical test of hypotheses was carried out, using a logistic regression method. The results are as follows. First, MEPs' experience, expertise, voting loyalty to political group and high attendance rate in plenary sessions significantly increases their chances of becoming coordinators. Second, women are less likely to be appointed as coordinators than men. Third, MEPs from the member states that have acceded to the EU in 2004 or 2007 received considerably fewer coordinator positions in the seventh EP term than their peers from the old states. This means that the discrimination trend in the distribution of key positions to MEPs from the accession countries observed in the sixth EP term (2004-2009) was continued in subsequent years. Fourth, nationality was a crucial factor in allocating coordinators in the seventh EP term. The MEPs from Austria, Belgium, Denmark, Spain, Netherlands, Ireland, Luxembourg, Germany and Sweden were most likely to get this position, while the MEPs from Portugal and Slovakia were at a disadvantage.